

(คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ)

ประเทศไทย: ICJ และแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลมีข้อเสนอแนะให้ปรับเปลี่ยนแก้ไขบทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติต่อต้านการทรมานและการกระทำที่บุคคลสูญหาย

23 พฤศจิกายน 2560

กรุงเทพฯ ประเทศไทย - วันนี้คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล (International Commission of Jurists หรือ ICJ) และแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล (Amnesty International) จัดทำข้อเสนอแนะให้กระทรวงยุติธรรมแก้ไขร่างกฎหมายใหม่ที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีของไทยตามกฎหมายระหว่างประเทศ

ข้อเสนอแนะนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำที่บุคคลสูญหาย ('ร่างพระราชบัญญัติฯ') ต่อกระทรวงยุติธรรม

ทาง ICJ และแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยินดีที่รัฐบาลไทยรับผูกพันว่าจะบัญญัติให้การทรมานและการกระทำที่บุคคลสูญหายเป็นความผิดทางอาญา แต่เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฯ ชี้ให้เห็นช่องโหว่หลายประการในระบบกฎหมายไทย ทางองค์กรของเราจึงมีความเห็นว่ามีจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อจัดการกับข้อบกพร่องสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ และเพื่อรับประกันว่ารัฐบาลไทยจะสามารถปฏิบัติตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการทรมานและการกระทำที่บุคคลสูญหาย รวมถึงตามมาตรฐานสากลอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะที่รวบรวมโดย ICJ และแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลมีดังต่อไปนี้

- ร่างพระราชบัญญัติฯ ขาดองค์ประกอบสำคัญของอาชญากรรมการทรมานและการกระทำที่บุคคลสูญหาย ตามนิยามของกฎหมายระหว่างประเทศ
- การขาดบทบัญญัติเกี่ยวกับการประติบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี
- การขาดบทบัญญัติเรื่องการไม่รับฟังคำให้การหรือข้อมูลใดที่ได้มาจากการกระทำการทรมาน การประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี หรือการกระทำที่บุคคลสูญหาย เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีอาญา
- การขาดบทบัญญัติเกี่ยวกับรูปแบบการรับผิดชอบต่ออาชญากรรมตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ และ

(คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ)

- ข้อบกพร่องเกี่ยวกับหลักประกันเพื่อป้องกันการทรมาน การประตบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย

ทาง ICJ และแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลขอเรียกร้องให้ประเทศไทยให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกกับการพิจารณาข้อกังวลเหล่านี้และอื่น ๆ และเมื่อมีการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ควรดำเนินการผ่านเป็นกฎหมายโดยเร็วที่สุด ความจำเป็นในการปรับปรุงแก้ไขและผ่านร่างพระราชบัญญัติฯ โดยเร่งด่วนนั้นถูกเน้นย้ำโดยรายงานขององค์กรพัฒนาเอกชนหลายฉบับที่ได้เก็บข้อมูลว่ามีการกระทำการทรมานและการประตบัติที่โหดร้ายโดยเจ้าหน้าที่ความมั่นคงของรัฐอยู่เสมอ และความล้มเหลวต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่รัฐไทยในการนำตัวผู้กระทำผิดมารับผิดต่อการกระทำการทรมาน การประตบัติที่โหดร้าย และการกระทำให้บุคคลสูญหาย

ทาง ICJ และแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยังคงมุ่งมั่นที่จะให้ความช่วยเหลือที่จำเป็นแก่รัฐบาลไทยในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฯ รวมถึงดำเนินการป้องกันการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายในประเทศไทย

ในจดหมายที่แนบมากับข้อเสนอแนะ ทาง ICJ และแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลขอเน้นย้ำความสำคัญอย่างยิ่งยวดในการคงไว้ซึ่งมาตราในร่างพระราชบัญญัติฯ ที่กำหนดห้ามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายในทุกสถานการณ์ รวมถึงระหว่างการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน และการห้ามการส่งบุคคลใดออกไปยังอาณาเขตที่มีความเสี่ยงว่าบุคคลดังกล่าวจะถูกกระทำทรมานหรือถูกกระทำให้สูญหาย (หลักการห้ามผลักดันกลับไปเผชิญอันตราย – Non-refoulement)

ความเป็นมา

ประเทศไทยเป็นรัฐภาคีของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการประตบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี พร้อมทั้งลงนาม แต่ยังไม่ได้ให้สัตยาบัน แก่อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ

หน่วยงานผู้เชี่ยวชาญของสหประชาชาติซึ่งมีหน้าที่สังเกตการณ์การปฏิบัติตามสนธิสัญญาดังกล่าว เรียกร้องให้รัฐภาคีกำหนดให้การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายเป็นความผิดอาญาโดยเฉพาะเจาะจงอย่างต่อเนื่อง

เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 รัฐบาลไทยได้ตอบประเด็นคำถาม (List of Issues) ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ โดยกล่าวว่ารัฐบาลอยู่ในขั้นตอนดำเนินการผ่านร่างพระราชบัญญัติฯ ซึ่งจะ “กำหนดคำนิยามที่ชัดเจนและให้การกระทำการทรมานเป็นความผิดโดยเฉพาะเจาะจง โดยสอดคล้องกับบทบัญญัติในอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน” และ “ทำหน้าที่เป็นกฎหมายที่บังคับใช้ตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ”

(คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ)

นอกจากนี้ ยังมีการยืนยันว่าร่างพระราชบัญญัติฯ “มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างกลไกการป้องกัน ปราบปราม และดำเนินคดีตามกฎหมาย และเพื่อรับประกันการเยียวยาแก่เหยื่อ รวมถึงแก้ไขปัญหาการใช้อำนาจในทางที่ผิดโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย”

ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ประกาศว่าทางสนช.มีมติตีกลับร่างพระราชบัญญัติฯ ซึ่งเป็นร่างที่จัดทำโดยกระทรวงยุติธรรมโดยผ่านการปรึกษาหารือกับองค์กรพัฒนาเอกชน และหน่วยงานภาคประชาสังคมอื่น ๆ ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2560 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติได้พิจารณาการปฏิบัติตามพันธกรณีของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของประเทศไทย ในระหว่างการพิจารณาประเทศไทยยืนยันว่าร่างกฎหมายได้ “เข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว และมีการร้องขอให้คณะรัฐมนตรีนำร่างกลับไปทบทวนใหม่เพื่อแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งจะเปิดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นต่อไป”

ติดต่อสอบถาม

นายคิงสลีย์ แอ็บบอต (Kingsley Abbott) ที่ปรึกษากฎหมายระหว่างประเทศอาวุโส ICJ
โทรศัพท์: +66 94 470 1345 อีเมล: kingsley.abbott@icj.org

อ่านเพิ่มเติม

จดหมายเปิดผนึกถึงรัฐบาลไทย ‘ประเทศไทย: ผ่านร่างกฎหมายที่กำหนดให้การกระทำให้บุคคลสูญหาย และการทรมานเป็นความผิดอาญาโดยไม่ล่าช้า’ <https://www.icj.org/thailand-pass-legislation-criminalizing-enforced-disappearance-torture-without-further-delay/>